

17. Výzva ke spolupráci v preventivní i léčebné péči

Exploze informací v oblasti metabolismu hormonu D zaujala i ty úseky medicíny, které dosud nebyly s účinky vitaminu D pro náš zdravotní stav seznámeny. Klasický názor na působení vitaminu D regulující pouze metabolismus kalcia, fosforu a kostní homeostázu dávno odezněl a podstoupil v posledních letech revizi v širokém rozsahu. Otevírá se nová éra aplikace vitaminu D a jeho analogů. Od psoriázy k rakovině, od imunosuprese až k neurodegenerativním onemocněním, je to široké pole, které mohou exploatovat nejen vědci, nýbrž všichni lékaři. Každý, kdo se o tuto problematiku zajímá, odhalí širokou škálu profylaktických i terapeutických možností působení hormonu D, které dosud využity nebyly.

Lékaři všech specializací jsou vyzváni k účasti ve výzkumu, avšak i k plnému využití vitaminu D v praxi!

Těmito slovy se obracejí na lékařskou veřejnost již v roce 1997 Feldman, Glorieux i Pike v úvodu svého encyklopedického díla „Vitamin D“ [1].

Interdisciplinární přístup jak ve výzkumu, tak i v aplikaci slunečního vitaminu přispěje ke zrychlení jeho plného využití a k ozdravení populace v současnosti, zvláště pak v budoucnu.

Již před čtyřiceti lety kritizoval **Dr. Burkitt** na lékařských sympoziích své kolegy, čímž si jejich sympatie nezískal. Kritizoval **izolovanost** jednotlivých odvětví medicíny a **bezperspektivní léčbu místo velkorysé profylaxe** následovně. Citace: „Představte si otevřený vodovodní kohoutek, ze kterého stále vytéká voda do vany, která přetéká a voda se vylévá na zem. Energičtí pracovníci obětavě vodu vytírají, nikoho nenapadne kohoutek uzavřít (Aleksandrowicz J., Gumowska I., 1986) [2].“ Tato myšlenka je pro nás velmi inspirující. Vyzývá k racionálnímu počínání ve smyslu využití všech možných prostředků k tomu, aby nedocházelo k nutnosti léčby chorob, které by vzniknout nemusely. Nabádá nás k tomu, aby náklady na nutné poskytování služeb pacientům byly efektivní. Jedním z předpokladů pro úspěšnou realizaci profylaktických opatření je koordinovaný přístup lékařů všech zainteresovaných odvětví.

S nárůstem civilizačních chorob se zvětšuje potřeba lékařů všech lékařských oborů. V rámci nových technologií se při léčbě zvyšují nároky i na ekonomiku. Zdraví společnosti bychom měli dávat na první místo, před ekonomiku. Je však třeba říci, že zbytečné náklady nejsou na místě. Proto je třeba maximálně podpořit veškeré snahy, které

pozitivně ovlivňují **prevenci**, vznik a průběh nemocí a vyvinout úsilí o jejich urychlenou realizaci.

Jednou z možností „na dosah ruky“ je maximální využití působení vitaminu D v průběhu života každého jedince. Věříme, že tato skutečnost dojde uznání i v naší republice.

Specialisté v oboru chirurgie, ortopedie a traumatologie se ztěží budou zabývat profylaxí. Ta leží zcela v kompetenci lékařů prvního kontaktu, tzn. především pediatrů i praktických lékařů. Nebyl by ani zcela nereálný zájem některých **pojišťoven** o zpřístupnění vitaminu D dětem a mládeži. Perspektivně by došlo ke značným finančním úsporám ve zdravotnictví.

Nepostradatelným přínosem pro popularizaci vědomostí o vitaminu D je **lékárenská služba**. Obracíme se proto s důvěrou na všechny lékárníky, aby přispěli k větší informovanosti občanů a tím podpořili osvětu v této oblasti. Zapojením farmaceutického průmyslu do navrhovaného „Těšínského osteoprogramu“ (viz. kapitola 15) by mohlo dojít k dostatečné distribuci tobolek Vitaminu D3, tobolek s rybím tukem anebo i přirozeného rybího tuku s ovocnou příchutí! Vhodnou propagací těchto produktů, ve smyslu zdůvodnění důležitosti vitaminu D, by bylo možno ekonomicky nenáročně dosáhnout celoplošného zlepšení zdraví národa.

Lze předpokládat, že zainteresovanost a společné úsilí nejen vědců, lékařů a zdravotních pracovníků, ale i **občanských organizací**, např. rodičovského sdružení, Českého červeného kříže nebo patientských organizací umožní a zajistí postupně celospolečenské využití pozitivního vlivu vitaminu D v prevenci a léčbě.

Literatura

1. Feldman D, Glorieux FH, Pike JW, eds. Preface. Vitamin D. San Diego; Academic Press, 1997: XVII–XVIII.
2. Aleksandrowicz J, Gumowska I. Kuchnia i medycyna. Warszawa; Watra, 1986: 19.